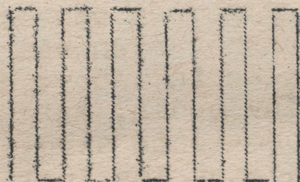
DE DOM

Uitgave van princip. dienstweigeraars in Nederland

> "WIJ ZIJN NIET DE BOUWERS VAN DE TEMPEL ,
> WIJ ZIJN ENKEL DE SJOUWERS VAN DE STENEN"
>
> Dr.K.F.Proost.

Redactie: Wim J.Simonsz (hoofdred.)
Jan v.Capelle
Cok v.Heesch
Henk Lucas (red-secr.)

Redactie-adres: Kamp "VLEDDER" te Drente.

JUNI 1948 No.2. 1e JAARGANG

HET MOEILIJKE GESPREK.[1]).

door H. LUCAS.

Nog steeds beschouwt de gemiddelde Nederlander - over wiens geestelijke instelling tegenover de wereldproblemen wij in dit artikel willen spreken - de (kleine) groep individuen welke meent bezwaren te moeten maken tegen de militaire dienst als een groep, welke zich bewust buiten de volksgemeenschap plaatst.

Daar is dan in de eerste plaats het vooroordeel tegen de persoon van de dienstweigeraar; hij wil anders dan de grote meerderheid, voelt zich in zeker opzicht neit gebonden door de groepsnormen, en het verschijnsel dat hij buiten de gemeenschap wordt gesloten is in zoverre normaal te noemen als het voorkomt in elke gemeenschap waarin een deel zich niet meer gebonden acht door zekere normen welke in die gemeenschap algemeen aanvaard worden. Met recht kan hier gesproken worden van een"buitensluiten". Overwegingen welke in andere aangelegenheden 's mensen daden beïnvloeden, hetzij van wijsgerige, religieuze of economische aard, doen zich hier niet gelden: men reageert instinctief.Hoe het komt dat deze overwegingen zo vaak - want ook op andere gebieden handelen velden nog in hoge mate driftmatig,- niet tot gelding komen, is niet het onderwerp van dit artikel, doch zal later aan de orde gesteld worden.

De bezwaren tegen de militaire dienst zelf leveren voor de genoemde Nederlanders niet veel moeilijkheden op. Het overgrote deel der mensheid leeft (nog) zonder geestelijke problemen aangaande mens en mensheid en komt derhalve nooit aan bezwaren tegen bepaalde toestanden toe.

Voor het overige pleegt men de bezwaren af te doen - voor zover zij van godsdienstige aard zijn - meet een tegenover elkaar stellen van bijbelteksten, veelal nog volgens een bepaald schema.(wij denken

[1]) N.a.v.de hoofdart.in de "Groene Amsterdammer" en "Trouw" van 3 resp. 30 April 1948.

hier aan de verhoren door de Commissie van Advies inzake gewetensbezwaren).Spruiten de bezwaren voort uit een humanistische wereld- en levensbeschouwing dan is daar steeds weer het betoog over de menselijke onvolmaaktheid en de noodzaak de kwaden te straffen.Dit alles naar voren gebracht, alsof het van buiten geleerd is, zonder de minste originaliteit en zonder het minste vermoeden, dat de argumenten wel eens zouden kunnen steunen op begrippen welke reeds lang zijn achterhaald door de geschiedkundige ontwikkeling, en dus óf niet meer toegepast kunnen worden op het heden,of een geheel andere inhoud hebben gekregen. Men denke b.v.aan de begrippen: staat - souvereine staat, oorlog en rechtvaardige oorlog.

Is het waarheidsgehalte van de argumenten reeds twijfelachtig,ook de methode van argumenteren draagt bij tot het scheppen van een toestand waarin de huidige wereldproblemen als onoplosbaar beschouwd worden.Zeer vaak vragen wij ons bij het lezen van verslagen van conferenties en vergaderingen af,of men nu werkelijk bijeen was tot het verkrijgen van het resultaat, dat als doel gesteld was.Begrip voor de tegenpartij,de bereidheid om naar voren gebrachte argumenten te doordenken en te beproeven is vaak geheel afwezig.

Deze geestelijke instelling nu is - gezien de gecompliceerdheid der vraagstukken - naief en deze naieviteit zou slechts onschuldig zijn ware het niet dat de tegenstellingen op welhaast elk terrein van het menselijk leven steeds dringender om een synthese roepen.

Slechts een wederzijds verdiepen in de opvattingen, gefundeerd in een drang tot waarachtig samen léven,zal tot een synthese kunnen leiden.Waarmee niet gezegd wil zijn dat nu reeds voor alle vraagstukken een oplossing in het bereik van de mens ligt.

De geest,waarin het artikel van "Trouw" aangaande de dienstweigering geschreven is, moge dus ieder duidelijk maken welk een werk er nog te doen is,eer een gesprek over de grote vragen van onze tijd mogelijk is.

X

G E D A C H T E N   O V E R   O N S

K A M P L E V E N.

Door WIM FAASSEN.

In ons allen zal wel de wens leven van onze tijdelijke gemeenschap 't beste te maken wat binnen de gegeven omstandigheden mogelijk is.

Daar we niet weten hoe lang we bij elkaar zullen zijn dienen we de oplossing van onze problemen niet uit te stellen, opdat we onbevredigd weer uit elkaar zouden gaan.

In ons kamp vinden we in wezen dezelfde fouten en moeilijkheden als in de "grote" maatschappij, omdat de dienstweigeraars tenslotte toch dezelfde tekortkomingen hebben als andere mensen. Wel getuigt de daad van dienstweigering van een positievere instelling tegenover de naaste, maar tegelijk ervaren we dagelijks onze gemakzucht, ons egoïsme, (wie helpt er mee aardappels pitten?), het niet erkennen en respecteren van elkaars meningen, en de vaak puberachtige discussies, die aan de Veiligheidsraad doen denken.

Wanneer we deze primaire fouten althans niet enigszins teboven komen hebben we niet het recht critiek uit te oefenen op de samenwerking buiten ons kamp, want die houden we door onze houding mede in stand.

Wat betreft onze tewerkstelling dienen we m.i. te beseffen, dat 't onrecht dat hierin ligt het gevolg is van de dienstplicht, die we in feite door ons beroep op de wet erkennen. Het verantwoordelijk stellen van een hele ploeg voor de slechte prestaties van enkelen komt voort uit die onrechtvaardige machtsverhouding. Het is wat we van de dienstplicht kunnen verwachten. Misschien echter is het mogelijk door onze prestaties uit eigen beweging goed te doen zijn, de D.U.W. te bewegen het Zaterdagmiddag overwerken af te schaffen.

Onderling dienen we echter rekening te

____

samenwerking, lees: samenleving

houden met de lichamelijk zwakkeren en minder geoefenden, en meer d.m.v. het voorbeeld, dan met verwijten de anderen, zo dit nog nodig is, aan te sporen.

De tewerkstelling is allerminst ideaal, vanuit regeringsoogpunt is 't logisch, dat we niet in ons eigen vak blijven, tot bescherming van 't militaire apparaat. Maar velen van ons zouden graag nuttiger werk doen. Dit is echt werk van mensen, die ergens tegen zijn, voor anti-militaristen. Maar zij, die meer positief het geluk van allen beogen, zouden zich veel nuttiger weten bij Hulpwerk in Indonesië of Duitsland, bij de wederopbouw, of in de verpleging.

Het is onze taak onze gemeenschap zover te ordenen, dat we rijp zijn tot ander en mooier werk. En als ons dat gelukt, kunnen we vertrouwen, dat dit werk ook inderdaad zal komen.

Ik hoop dat 't ons gelukken mag, samen dit hogere gemeenschapsideaal te bereiken. Allereerst is daarvoor wel nodig, dat we elkaars opvattingen en wensen ten volle respecteren, een voorlopig minder critische houding tegenover de buitenwereld aannemen, de in onze ogen foutieve handeling van de staat toch in verband met de omstandigheden trachten te begrijpen, en ons verzoenen met ons werk. Want ook hier is arbeidsvreugde zeer wel mogelijk en onontbeerlijk voor de harmonie.

- = o O o = -

Er is slechts één zedelijk beginsel, de Liefde, die uit zelfverloochening voortspruit en die bloëit in goede daden.

- o -

HET THOMISME ALS KEERPUNT INDE EIGENDOMSINTERPRETATIE.

"Wat in het socialisme katholiek is,
is geen socialisme en dat wat werkelik
socialisties is,is niet katholiek"

G. Rudolph x).

Men heeft van het Christendom steeds meer verwacht dan het gebracht heeft. Dit is niet de schuld van de leer van Christus,maar wel van de mensen die haar geïnterpreteerd hebben.

Dit is misschien wat boud gesproken, maar men komt tot deze overtuiging als men ervaart hoe de opvattingen van het georganiseerde Christendom in flagrante strijd zijn met de directe leer van Jezus Christus zoals die gegeven wordt in de vier evangeliën. In het biezonder juist waar dit alles het praktiese leven raakt. Hier is het waar de christelike leer de grootste trefvlakken heeft met het socialisme, maar hier is ook waar de verschillende kerken in grote mate afwijken van het socialisme.

Ik werd bij dit alles weer in het biezonder bepaald toen ik een bij A.Francke AG. te Bern uitgegeven boek van Konrad Farner over:"Christentum und Eigentum bis Thomas von Aquin" in handen kreeg.Nog nooit las ik over dit onderwerp een zo goed gefundeerde en gedocumenteerde studie als in dit boek gegeven wordt. Als ik u erop wijs, dat van dit boekje van ruim 140 blz. ruim 40 pagina's gevuld zijn met aantekeningen bij de studie, dan zal dit in voldoende

---

x) in een verhandeling over de eigendomsleer van Thomas van Aquino.

mate pleiten voor de serieuze werkkracht van de auteur. Farner ontrafelt in deze studie het eigendomsbegrip en zijn ontwikkeling ten tijde van het jonge Christendom.

Wij kennen als voorgeschiedenis de Joodse godsdienst met haar gereglementeerde bepalingen ten aanzien van het eigendom. De instelling van het Jubeljaar, iedere 50 jaar, bracht steeds het grondbezit aan de oude eigenaar terug. We weten van Jakobus' vlammend protest:"Welaan dan, gij rijken! Weent en huilt over de ellende die over u komt! Zie, het loon der arbeiders die van uw velden de oogst hebben binnengehaald, - hun loon dat door u is achtergehouden, schreeuwt het uit".

Zo is het begin van het Christendom. Dan komen de Kerkvaders met allen dezelfde boodschap. Tertulianus bindt weer opnieuw de strijd aan tegen het bezit als hij erop wijst hoe Jezus het "fastidium opulential" (de verachting van de rijkdom) leerde.

Dan komt Thomas van Aquino en in zijn Summa theologica, x), waarop de hele Christelike philosofie en levensinterprtatie teruggrijpt,- lezen we:

"Gemeenschap van goederen gaat terug tot op de natuurwet, niet in de betekenis alsof de natuurwet zou dicteren dat alle dingen gemeen zijn en niets tot eigen bezit behoort, maar in zo verrê dat volgens de natuurwet geen bezitsverdeling bestaan kan, daar dit zijn oorsprong vindt in een menselike overeenkomst, wat immers onder het positieve recht valt. Hierdoor is het biezondere recht op bezit niet in strijd met de natuurwet; maar een door het menselik verstand gevonden supplement".

Dit is het keerpunt, een compromis tussen de patriarchale - stoïsche traditie en een reflexie in Aristoteles lijn over de waarde van privaat- en gemeenschapseigendom.

Hierop hebben de chr. kerken hun verdere thesen gebouwd. De Kerkvaders hebben hierin niet langer ge-

---

x) II,2,q.66 a 2 ad.1 m.

zag, wat Christus zelf gezegd heeft komt niet in het geding. Het criterium ligt bij Thomas. Over dit alles werpt Konrad Farner in zijn boek een helder licht. Een ernstige bestudering van dit belangrijke onderwerp wil ik een ieder graag aanbevelen.

Voor die hard van oren zijn is er alleen maar Jezus woord aan de rijke jongeling, die hij om zijn werken lief had: "Ga heen, verkoop wat gij hebt en geef het de armen en kom herwaarts en volg mij".

door WIM J. SIMONS.

=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=

D E K U N S T V A N H E T L E Z E N.

Door KLAAS FEENSTRA.

Wij allen zullen het er wel over eens zijn dat schrijven een kunst is. Niet iedereen kan dat, want schrijven vraagt iets bijzonders van een mens, n.l. dat hij in woorden om moet zetten datgene, wat in hem leeft en wat "eruit" wil.

Wij zouden deze vergelijking kunnen maken, dat schrijven een soort van geven is en lezen een soort van ontvangen. Wanneer schrijven een kunst is, moet ook lezen een kunst zijn.

Nu is het dus de vraag, hoe een "kunstenaar" in het lezen te worden. Ik wil hier twee dingen aan de orde stellen.

In de eerste plaats dit: om goed te leren lezen dient een ontwikkeling van ons taalbewustzijn en ons taalgevoel. Dit is één van de belangrijkste factoren, die heel vaak over het hoofd wordt gezien. Wij menen, dat wij één taal spreken, maar eigenlijk spreken we ieder voor ons een taal.
Het taalgebruik is immers zo zeer subjectief, zo zeer persoonlijk.

Bijvoorbeeld: het woord "hamer". Als wij het woord hamer horen, denken wij aan een stuk hout met een blok ijzer eraan. Maar voor een smid vertegenwoordigt dit een heel ander werktuig, dan voor een studiemens, die zo nu en dan eens dit voorwerp moet gebruiken. Sterker komt dit nog naar voren bij het woord: "moeder". Wie een lieve moeder bezit krijgt hierbij zeer zeker een andere indruk, dan iemand, die een twist- en bedilzieke vrouw tot moeder heeft. En dit zijn nog maar concrete woorden. Laat staan dus abstracte! Hieruit blijkt wel, dat wie zijn taal beheerst en dus veel betekenissen van de woorden kent, beter de schrijver zal kunnen begrijpen en dus beter zal kunnen lezen.

Het tweede punt is dit: Moet de lezer zich geheel verliezen in het werk van de schrijver of moet hij volledig zichzelf blijven en zo het werk van de schrijver lezen? Ik voor mij geloof, dat geen van deze beide uitersten goed is. Wij moeten een soort van middenweg kiezen, n.l. wij moeten ons geven, zonder ons te <u>verliezen</u>. Wie zich verliest ontgaat iets van de geestelijke inhoud, karaktertekening, taal of stijl. Wie alles vanuit zichzelf beziet, ook. Wie zich "geeft" ontkomt hieraan. Hij kan al deze dingen opmerken. Maar het moet dan ook zijn een willen geven. Niet een tegenstribbelend, enja-vooruitmaar, of betweterig willen, een onwillig inwerken in de taal, stijl, gevoels- en gedachtensfeer.

Dit zijn maar twee punten. Er zijn er meer, maar deze zijn wel heel belangrijk. Wij denken maar al te dikwijls, dat wij kunnen lezen, maar meestal blijkt wel, dat wij het nog moeten leren.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Wie wat worden wil in 't leven,
Moet zichzelve leren <u>geven</u>,
Niet op praten komt het aan,
De vraag is steeds: "Wat wordt gedaan?! "

Delosatos.

"L A J L A" T U S S E N D O C U M E N-

T A I R E E N S P E E L F I L M.

door JACOB de WIT.

Men kan een film, zoals de meeste kunstuitingen, naar verschillende maatstaven beoordelen. Het is mogelijk om een zuiver aesthetische norm aan te leggen bij de waardebepaling en dus voornamelijk te letten op het zinnelijk-schone, het is echter ook mogelijk een wijze van beoordeling toe te passen, waarbij men naast het kunstzinnige ook vooral let op de wijze waarop en de mate waarin het thema van de film psychologisch aanvaardbaar wordt gemaakt.

Uiteraard zal bij de beoordeling van een documentaire film het accent vallen op het zuiver fotografische en op de vraag of het gebodene identiek is met de gebeurtenissen zoals die zich in werkelijkheid hebben afgespeeld, en bij de speelfilm meer op de vraag of de psychologische aanvaardbaarmaking is geslaagd of niet.

Als men zich afvraagt naar welke maatstaven men de film Lajla moet beooredelen, dan komt men voor de moeilijkheid te staan, dat deze film enerzijds het karakter van een documentaire draagt en anderzijds meer op een speelfilm lijkt. De bedoeling zal wel geweest zijn om een spéélfilm te brengen, maar kennelijk heeft de zucht om het verhaal zoveel mogelijk in een romantische sfeer te houden ertoe geleid, dat een amphibisch product is ontstaan, dat juist door zijn tweeslachtigheid beneden de maat blijft.

De makers van de film zijn er blijkbaar op uit geweest om het publiek te verzadigen met een mengsel van allerlei vormen van romantiek. Daar was in de eerste plaats de romantiek van het primitieve (het eenvoudige zwerversbestaan van een Nomadenstam)

In de tweede plaats de romantiek van het geciviliseerde (de luxueuse dorpspastorie), En tenslotte de romantiek van het sprookje, waarin de "prins" (de predikantszoon) de eenvoudige "Assepoester" (Lajla) gelukkig maakt met mooie shawls, vioolspel en een al te opvallende persoonlijke charme.

Met dit "mixture" van romantiek als attribuut heeft men nu het gegeven - een meisje, dat haar afkomst niet kan verloochenen en zich daardoor met geweld een weg terugbaant naar haar vroegere milieu, - aanvaardbaar trachten te maken.

Naar mijn mening zijn de ontwerpers van deze film hierin niet geslaagd.

Immers als men Lajla's "vlucht" uit de Lappenstam psychologisch wil verklaren, dan zal getracht moeten worden om het verschil in karakter tussen het meisje en de overige stamgenoten duidelijk te maken. En dan ligt het voor de hand, dat men in de eerste plaats gaat letten op innerlijke tegenstellingen. Dit is in 't geheel niet gebeurd. Men heeft alleen enige uiterlijke verschillen laten uitkomen in de wijze van haar - en gezichtsopmaak en de manier van coquetteren. Verschillen die in werkelijkheid vermoedelijk nooit hadden kunnen bestaan, omdat voor de pleegouders van Lajla er geen enkele reden kan hebben bestaan, om het kind, dat als baby tot hen kwam, een ander uiterlijk voorkomen te geven, dan in de stam gebruikelijk was. Zelfs bij het moment waarop Lajla's pleegmoeder ziek moet worden achtergelaten omdat de zede dit voorschrijft en de eerste radeloos uitroept: "Hebben jullie dan geen hart!", aarzel ik dit verschil in opvatting toe te schrijven aan een afwijkende karaktertrek, Want ook hiertegen kan men het argument inbrengen, dat Lajla als heel klein kindje in de stam werd opgenomen en dus van begin af aan gewend moet zijn geraakt aan de volksgebruiken der Lappen.

Men heeft dus met deze wijze van verklaren de film tevens als documentaire afbreuk gedaan, omdat een figuurtje als Lajla niet autochthoon x) te noemen is in een Lappenstam.

Een ander bezwaar tegen de film is, dat men de hoofdfiguren in een geforceerd tempo naar het "happy end" heeft willen voeren. Nu kan men zich op het standpunt stellen, dat men het publiek het genot van een gelukkige afloop moet gunnen, maar dan vraag ik me toch af, of men daarmee ten aanzien van de vraag hoe een film bij het publiek populair te maken, niet de weg van de minste weerstand bewandelt. Immers het is bekend, dat het grote bioscooppubliek dit happy end doodeenvoudig verlangt. En een al te gemakkelijk toegeven van de zijde der auteurs aan deze verlangens leidt tot een run naar het happy end, die alleen maar opgelegd en sentimenteel kan aandoen.
Ja, die zelfs belachelijk kan worden in een scene als die, waarin Anders door een kus van Lajla op bijzondere wijze weer tot leven gewekt wordt. Als de prins uit Sneeuwitje dit plagiaat had kunnen aanschouwen was hij stellig verontwaardigd weggelopen.

Of er dan niets in deze film te genieten valt? Zeker wel, als men genoeg heeft aan de mooie natuuropnamen en het schilderachtige van het leven der Lappen. Maar als men van mening is, dat niet alleen het oog, maar ook de geest wat wil hebben, dan kan ik alleen maar zeggen: niet veel!

x) autochthoon = oorspronkelijke bewoner
van een land.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Het is gemakkelijk de Waarheid te <u>kennen</u>, maar zeer moeilijk de Waarheid te <u>zijn</u>. Het is niet in het <u>kennen</u> der Waarheid, dat 's levens doel is gelegen en wordt vervuld; 's levens doel wordt vervuld in het <u>z ij n</u> der Waarheid.

- o O o -

UIT DE DOCUMENTATIEDIENST.

De regeringscommissie van advies bestaat sinds 29 Maart 1947 uit:

Prof.Mr.A.C. Josephus Jitta, Mr.T.A. van Dijken, Mr.D.J.Veegens, Prof.MR.F.J.F.M.Duynstee, Ds. H.J.F. Wesselijk en pater H.Gall.
(dit zijn de zgn."vaste leden", terwijl er tevens een zestal plaatsvervangende leden is benoemd, waaronder o.a. Ds.T.O. Hylkema.).

De veroordeelde dienstweigeraars zijn ondergebracht in de strafgevangenis voor jongemannen in Zutphen, waar zij overdag in een papierfabriek of op het land werken en 's avonds gelegenheid krijgen om te studeren. Dat zij bij de boeren zouden zijn uitbesteed, zoals wel eens beweerd wordt, is een sprookje.

In 1947 deden 377 dienstplichtigen een beroep op de wet (over de lichtingen vóór 1945 en na 1945 t/m 1947). Behandeld werden 607 gevallen. Erkend werden: godsd.bezw. 198; alg.bezw. 89. Afgewezen werden resp. 49 en 116.
De verhouding tussen intellectuelen en overigen is ongeveer: erkend 90 intell. tegen 38 van de overigen; afgewezen 34 intell. tegen 47 van de overigen.
Van de twerkgestelde dienstweigeraars behoort officieel 55% tot de hoofdarbeiders.

In het jaarverslag van de Commissie van Voorlichting blijkt o.m. dat de tijd, die voorlopig of half afgekeurden thuis doorbrachten, ook als werkelijke diensttijd zal worden gerekend.

-=oOo=-

V E G E T A R I S M E.

door G.P.A. FRIJLINK.

Wanneer we zo met z'n allen rond de tafel zitten en we praten met elkaar over dit of dat, dan komen we soms ongemerkt op een heel interessant onderwerp, dat dan van alle kanten bekeken en besproken wordt.

Zo kwamen we enige tijd geleden aan de praat over het vegetarisme.

Ik ben vegetariër op grond van mijn geloofsovertuiging en ik ben zeer zeker van mening, dat het vegetarisme iets met het Christendom te maken heeft. Ik zal proberen deze gedachte in het kort weer te geven aan de hand van enige bijbelse gegevens.

Allereerst dan, begrijpen de meeste mensen maar al te weinig, dat wij, indien wij God willen verheerlijken, wij dit moeten doen in ons lichaam. Om eens een korte bijbelse aanhaling te gebruiken, er staat in de eerste Corinthebrief geschreven:

"Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is des Heilige Geestes....... en dat gij van uzelf niet zijt? Want gij zijt duur gekocht: zo verheerlijkt dan God in uw lichaam". Ons lichaam dat niet van onszelf is, want wij zijn door Christus duur gekocht, is de plaats, waarin wij God moeten verheerlijken. Het is alsof wij iets geleend hebben, dat wij op voorwaarden mogen gebruiken. Ik weet nog goed, hoe ik eens een pak heb geleend, om 's avonds mee uit te gaan. Wat was ik er voorzichtig mee, dat er niets opkwam, want het was geleend goed. Evenzo ons lichaam.

Wij zijn er verantwoordelijk voor, dat het de beste verzorging krijgt die er te vinden is.

Maar waar vinden we die?

Wanneer wij terugkeren tot het scheppingsverhaal, dan lezen wij in Gen.1. hoe Jehova de planten en dieren, en hoe Hij tenslotte, als kroon op zijn werk, de mens geschapen heeft; en zie het was zeer goed.

Daar stond de mens, pas uit de hand van de Schepper tevoorschijn gekomen, op het hoogste peil waarop ooit de mens heeft gestaan. Zonder lichamelijke afwijking of gebreken. Het spreekt vanzelf, dat God voor de mens het beste voedsel beschikbaar stelde, dat er voor te vinden was.

"Ziet, Ik heb ulieden al het zaadzaaiende kruid gegeven, dat op de aardbodem is, en alle geboomte in hetwelk zaadzaaiende boomvrucht is: het zij u tot spijze; dit was het voedsel, dat de Schepper het beste achtte voor zijn schepsel de mens.

Toen kwam het begin van alle ellende, de "Zondeval". De heerlijkheid van het paradijs verdween; wij lezen:....... "zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt, en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens; ook zal het u doornen en distelen voortbrengen, en gij zult het kruid des velds eten". De aarde bracht niet meer voort, wat zij oorspronkelijk voort zou brengen. Doornen en distelen groeiden nu, waar eerst vruchten en graan konden groeien, het aardrijk was"vervloekt" en het groene kruid des velds, dat eerst als voedsel voor de dieren was bedoeld, werd nu als aanvulling van het menselijk menu gebruikt; de gezondheid van het lichaam zal er niet op vooruit gegaan zijn. Hierbij bleef het echter niet. De zonden werden erger en erger, totdat God besloot om al het zondige leven op aarde te vernietigen. "De Zondvloed" kwam en waar eerst nog plantengroei was, daar golfde nu het water.

Het begon er met de voedselvoorziening erg slecht uit te zien en nu pas stond God de mens toe, dierlijk voedsel te gebruiken.(Gen.9:3), echter onder die voorwaarden, dat zij in geen geval het bloed of het onreine zouden nuttigen.

Later echter, toen het volk Israël vanuit Egypte naar Kanaän, het door God beloofde land, gevoerd werd, wilde God hen weer laten wennen aan de oude leefwijze, zoals het oorspronkelijk was geweest. Manna gaf Hij hun te eten, eenvoudig doch goed voedsel en slechts voor één dag kregen zij nog wat vlees. Het volk mopperde, zij hadden in Egypte vlees gegeten en moesten zij nu alleen van brood leven? En zij gingen voort tegen God te zondigen en zij verzochten God, begerende spijs naar hunne lust.

Hoe dit afgelopen is weten wij allen, zij kregen hun zin, maar God zond hun tevens een magerheid aan hun zielen.

Zo ontstak de toorn des Heeren tegen het volk en de Heere sloeg het volk met een zeer grote plaag. Dit gebeurde al enige duizenden jaren geleden toen Gods volk naar het beloofde land optrok. God wilde toen dus ook hun lichaam weer rein hebben eer zij in dat land aankwamen. Zij waren echter ongehoorzaam.

Is het nu anders?

Wij lezen in 1 Cor.10.: "Maar in het merendeel van hen heeft God geen welgevallen gehad, want zij zijn in de woestijn terneder geslagen. En deze dingen zijn geschied, ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het"kwaad" zouden hebben, gelijkerwijs zij lust gehad hebben."

Evenals het volk Israël toen, zo trekken wij nu ook op naar het door God beloofde land. Al die dingen die het volk Israël toen ondervond, zijn een wijze lering voor ons in deze tijd, opdat wij ons lichaam niet langer zullen verontreinigen met voedsel, dat er eigenlijk niet geschikt voor is. Laten wij ons dit alles eens goed realiseren en laten wij begrijpen dat het evangelie zich wel degelijk ook over de gezondheid en de reinheid van ons lichaam uitstrekt.

Zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Gods zijn.

- = o O o = -

G E R U C H T E N!

door Klaas

Heb je het al gehoord? We gaan naar Schouwen of Duiveland.

5 min.later.

Weet je het al? We gaan naar de Biesbos.

Een kwartier daarna:

Het is toch wat hé, er moet een deel van ons naar de Lauwerpolder.

Zo gaat het op het ogenblik in kamp "Vledder". Een stroom van geruchten stort zich over ons uit, en als kleine kinderen nemen we alles aan.

Waar is ons nuchter verstand gebleven jongens? Kom nu toch, eens hebben we allen getoond het hoofd koel te kunnen houden, het is onze plicht ons ook nu niet op zo'n goedkope manier op de schop te laten nemen.

Hier wordt om gelachen door personen zonder verstand, maar met boerensluwheid.

Gun ze de pret niet, ze zijn het niet waard.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Zeg nooit altijd wat ge weet,

Maar weet wel immer wat ge zegt,

Dan voorkomt ge vaak veel leed,

En komt altijd 't best terecht.

- o - o - o -

EINE KLEINE NACHTMUSIK.

Terwijl hij onder de vleugel sliep
alsof geen morgen hem meer riep,
begonnen zacht op 't wit en zwart
van 't doodstil glanzend mechaniek
de snelle maten van het lied
dat in zichzelf verdronken sliep,
dat in zichzelf verzonken zag
naar wie het riep
met klare, jubelende kracht.

Haastig en diep gelukkig schiep
Mozart zijn kleine nachtmuziek.

door GERRIT ACHTERBERG.

Uit: Dichters van deze tijd.

MEDEDELINGEN.

De inzameling van de gelden voor de Stichting 1940 - '45 op 5 Mei j.l. heeft een bedrag opgebracht groot fl.63,-- Deze gelden werden per giro aan de Stichting overgemaakt.

Het ligt in de bedoeling van de redactie om één van de komende nummers van De Dom te wijden aan de tewerkstelling van erkende dienstweigeraars in Nederland en daarbuiten.
Kopij hierover wordt gaarne door de redactie tegemoet gezien.

Elders in dit nummer vindt men een artikel over het vegetarisme. Dit werd geschreven naar aanleiding van het gesprek dat hierover in ons kamp de laatste tijd gevoerd is. Wij zijn van plan in de komende nr s dit vraagstuk ook van andere zijden te laten belichten.
Hetzelfde zal worden betracht met dergelijke vraagstukken, als drankbestrijding, anti-vivisectie etc.

De functionele verdeling van de redactie van De Dom is thans officieel vastgesteld, te weten:

Hoofdred. Wim J. Simons.
Red.Secretaris: Henk Lucas.
Toezicht opmaak en techniese verzorging:
Cok van Heesch.
Interne organisatie: Jan van Capelle.

Alle kopij van kampbewoners moet worden afgegeven aan Jan van Capelle, kamer 1.

- = o O o = -